

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
ul. X Lecia PL 19-21, 68-100 Żagań
tel/fax (0 68) 478 77 77
e-mail: soswzagan@wp.pl
www.sosw.zagan.pl

INNOWACJA LOGOPEDYCZNA

„LOGOPEDYCZNA GIMNASTYKA

BUZI I JĘZYKA”

mgr Iwona Ziółkowska

I. Osoba wdrażająca innowację: mgr Iwona Ziółkowska

II. Termin wprowadzenia i czas trwania innowacji: rok szkolny 2015/2016

III. Miejsce realizacji (placówka):

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Żaganiu

IV. Zakres:

Innowacją zostaną objęte wybrane dzieci z kl. I – VI SP. Materiał będzie realizowany jako cykl ćwiczeń prowadzonych systematycznie, dwa razy w tygodniu w ramach godz. z 42 art. KN, przez cały rok szkolny 2015/2016.

V. Opis innowacji:

Mowa w dużej mierze wpływa na całokształt rozwoju dziecka. Daje możliwość precyzyjnej komunikacji, stanowi narzędzie w zdobywaniu informacji, pozwala na wyrażanie swoich myśli, własnych opinii i uczuć.

Innowacja powstała na potrzeby placówki. Proponowane zajęcia nie zastąpią terapii logopedycznej dzieciom, które nie osiągnęły normy językowej, będą jednak doskonale stymulowały językowe umiejętności, budząc zaciekawienie związanymi z nimi aspektami

Ćwiczenia logopedyczne są dla dzieci często nużące, monotonne i mało ciekawe. W domu rodzice przeważnie nie mają czasu na systematyczną pracę z dzieckiem. Materiał wykorzystywany będzie jako cykl ćwiczeń prowadzonych systematycznie przez cały rok szkolny. Zajęcia będą prowadzone w taki sposób, aby pobudzały aktywność, zainteresowania, spontaniczność dzieci oraz stymulowały motywację wewnętrzną do aktywnego udziału w zajęciach logopedycznych.

Proponowane ćwiczenia:

A) Ćwiczenia oddechowe - powinny wdrożyć dziecko do oddychania nosem i uczyć prawidłowego oddechu podczas mówienia, polegającego na szybkim nabieraniu powietrza i ponownym wydychaniu.

Przykłady ćwiczeń:

- chłodzenie zupy na talerzu
- zdmuchiwanie kartki papieru z gładkiej powierzchni
- dmuchanie na wiatraczek
- zdmuchiwanie świecy z coraz większej odległości, dmuchanie na płomień świecy
- podrzucanie piórka powietrzem
- puszczenie baniek mydlanych
- wymawianie samogłosek na wydechu
- dmuchanie na papierowe ozdoby zawieszane na nitkach
- dmuchanie przez rurkę do szklanki z wodą – robienie bąbelków
- liczenie na jednym wydechu

B) Ćwiczenia słuchowe - obejmują zabawy związane ze słuchem fizycznym lub werbalnym. Dziecko znacznie wcześniej potrafi rozróżnić dźwięki mowy, niż je wypowiadać - analizator słuchowy jest dobrze rozwinięty, jednak narządy artykulacyjne są jeszcze mało sprawne, dlatego dziecko nie potrafi odtworzyć usłyszanego dźwięku. W zabawach słuchowych dziecko rozpoznaje, różnicuje dźwięki i stara się je naśladować.

Przykłady ćwiczeń:

- wyłapywanie dźwięków z otoczenia
- rozpoznawanie dźwięku instrumentów

- rozpoznawanie i naśladowanie głosów zwierząt oraz innych odgłosów
- wyodrębnianie sylab w słowach
- wyodrębnianie słów w zdaniu
- reagowanie klaśnięciem na określoną głoskę
- rozpoznawanie różnych rzeczy w zamkniętym pudełku przez potrząsanie
- rozpoznawanie i naśladowanie odgłosów z otoczenia
- dzielenie na sylaby łatwych imion
- wyszukiwanie ilustracji zaczynającej lub kończącej się taką samą sylabą

C) Ćwiczenia usprawniające mięśnie narządów mowy - gimnastyka dolnej szczęki, warg, języka i podniebienia miękkiego doskonali sprawność mięśni, które decydują o ruchach narządów mowy podczas wymawiania głosek. U dzieci z zaburzeniami mowy często występuje niesprawność tych narządów. Systematyczna gimnastyka artykulacyjna prowadzi niejednokrotnie do usunięcia prostych wad wymowy, pomaga skorygować mowę niedbałą, zamazaną, mało wyrazistą. Wygimnastykowane i sprawne narządy artykulacyjne są podstawą dla dalszej pracy mającej na celu korygowanie wad wymowy.

Przykłady ćwiczeń:

1) Ćwiczenia usprawniające język

- oblizywanie warg - usta szeroko otwarte
- wahadełko - kierowanie języka w kącki ust bez dotykania językiem warg i zębów
- kląskanie językiem
- oblizywanie zębów
- wypychanie policzków językiem
- przeciskanie języka między zębami
- krążenie języka w przedsionku jamy ustnej

- dotykanie końcem języka kącików rozchylonych warg
- mlaskanie czubkiem języka, następnie środkiem języka
- dotykanie czubkiem języka na zmianę do górnych zębów, a następnie do górnej wargi przy maksymalnym opuszczaniu szczęki dolnej
- oblizywanie zębów i zewnętrznej powierzchni dziąseł pod wargami, usta zamknięte
- ruchy języka na przemian do górnych i dolnych dziąseł przy opuszczonej szczęce dolnej
- przesuwanie czubka języka po podniebieniu, jak najdalej w głąb jamy ustnej

2) Ćwiczenia podniebienie miękkiego

- ziewanie
- kaszlenie z wysuniętym na zewnątrz językiem
- płukanie gardła
- chrapanie na wdechu i wydechu
- oddychanie wyłącznie przez nos lub wyłącznie przez usta
- wciąganie policzków

3) Ćwiczenia szczęki dolnej /żuchwy/

- opuszczanie i unoszenie szczęki dolnej
- chwytanie dolnymi zębami górnej wargi
- ruchy szczęki dolnej ze skrajnego położenia lewego do skrajnego prawego, bez zaznaczania pozycji środkowej; wargi początkowo rozchylone, następnie zamknięte
- ruchy szczęki dolnej w prawo i w lewo, z wyraźnym zaznaczeniem pozycji środkowej

4) Ćwiczenia warg

- wyciąganie zamkniętych ust w lewą potem prawą stronę

- ssanie górnej wargi, potem dolnej
- cmokanie
- nakładanie wargi dolnej na górną i odwrotnie
- czesanie dolnymi zębami wargi górnej i dolnej
- parskanie
- gwizdanie
- wciąganie i nadymanie policzków
- rozciąganie warg- kąciki ust oddalone od siebie
- zbliżanie do siebie warg jak przy głosce "u"
- przesadne naśladowanie odgłosów zwierząt, przedmiotów

VI. Cele i spodziewane efekty:

Istotnym **celem głównym** w pracy logopedycznej z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie jest wspomaganie edukacji językowej dziecka, nauczanie mowy, rozumienia jej wartości społecznej i treściowej, wyrównywanie opóźnień rozwoju mowy, likwidacja pierwotnych przyczyn i skutków zaburzeń mowy.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie wrażliwości słuchowej na dźwięki niewerbalne i werbalne
- wdrażanie do poprawnego oddychania biernego
- wyrabianie dobrego oddechu dla mowy, wydłużanie fazy wydechowej
- ćwiczenia w prawidłowym oczyszczaniu nosa, utrwalenie nawyku prawidłowego czyszczenia nosa
- rozwijanie i doskonalenie procesów analizy i syntezy słuchowej
- ćwiczenie pamięci słuchowej
- usprawnianie narządów mowy: warg, języka, podniebienia miękkiego, żuchwy
- ćwiczenia fonacyjno- emisyjne
- wzbogacanie słownictwa, poprawności gramatycznej

- doskonalenie umiejętności jasnego i komunikatywnego wyrażania swoich myśli
- umiejętne przekazywanie ekspresji tekstu wypowiedzianego
- zwrócenie uwagi na pozawerbalne składniki wypowiedzi: mimikę, gest,
- likwidowanie u dzieci błędów wymowy
- wdrażanie do uważnego słuchania czytanego tekstu
- polepszenie funkcjonowania społecznego dziecka
- wyrobienie właściwych nawyków mownych jak: oddech, zamykanie ust, przełykanie śliny itp.
- wywoływanie prawidłowej artykulacji głosek
- utrwalanie prawidłowej wymowy głosek.

Przewidywane efekty:

Dziecko:

- usprawni motorykę narządów artykulacyjnych
- wzbogaci słownictwo
- zdobędzie nowe doświadczenia werbalne
- wzbogaci słownik czynny i bierny.

VII. Sposoby ewaluacji:

Ewaluacja zostanie przeprowadzona na podstawie:

- zapisów w dokumentacji zajęć
- analizy wypowiedzi dzieci
- obserwacji dziecka w trakcie terapii i oceny jego zaangażowania podczas zajęć
- badania stanu mowy dziecka (na początku i końcu roku)

Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione dyrektorowi po zakończeniu innowacji.

VIII. Rodzaj innowacji:

Innowacja pedagogiczna o charakterze programowym.

IX. Koszt innowacji:

Innowacja nie wymaga żadnych kosztów i źródeł finansowania. Wszelkie działania opierają się na proponowanych i wypracowanych przez autora innowacji materiałach.

Opracowanie
mgr Iwona Ziółkowska